

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук, доцента Сокуренко Олени Анатоліївни – на дисертацію Ковальчук Яни Леонідівни «Адміністративно-правові засади інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України», поданого на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність дослідження проблематики інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів поліції обумовлена зростанням кіберзлочинності, соціально-економічних змін та військових дій на території України, які створюють нові виклики для забезпечення громадського порядку, ефективного управління ресурсами та оперативного реагування на загрози, вимагаючи вдосконалення підходів до збору, аналізу та використання інформації для прийняття обґрунтованих поліцейських рішень.

Відсутність системних адміністративно-правових досліджень цієї проблематики, наявність прогалин у чинному законодавстві, обумовлюють актуальність теми дисертаційного дослідження, присвяченого визначенню адміністративно-правових засад інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України, з метою вироблення слушних пропозицій та рекомендацій щодо змін чинного адміністративного законодавства у зазначеній сфері.

З огляду на наведене, обрана тема дисертаційного дослідження Ковальчук Яни Леонідівни є надзвичайно актуальною як з теоретичної, так і з практичної точок зору.

Методологічні засади дослідження свідчать про належне володіння дисертанткою загальними та спеціальними методами наукового пізнання, системний підхід щодо вирішення завдань, поставлених у роботі. Було використано ряд методів, характерних для наукових робіт з юридичних наук: індукції та дедукції, аналізу і синтезу, порівняння та аналогії, структурно-

функціональний тощо. Методи і прийоми доречно використані для формулювання авторських дефініцій, обґрунтування запропонованих висновків та рекомендацій щодо внесення змін до чинного адміністративного законодавства в частині удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна. Наукові положення, рекомендації та висновки дослідження, проведеного Ковальчук Яною Леонідівною є належним чином обґрунтованими та достовірними, оскільки обумовлені використанням об'єктивних даних про стан організації та функціонування інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України та відображають сучасний стан національного законодавства, яке регулює публічно-правові відносини, які виникають в процесі зазначеного забезпечення; базуються на останніх наукових дослідженнях у галузі адміністративного права, теорії права і управління; враховують практичні результати діяльності Національної поліції та зарубіжний досвід поліцейських підрозділів щодо інформаційно-аналітичного забезпечення їхньої діяльності.

Наукова новизна одержаних результатів визначається сучасною постановкою проблеми, так і застосуванням відповідного теоретико-методологічного апарату та практики реалізації норм чинного адміністративного законодавства. Робота є однією із перших спроб на науковому рівні підняти питання, пов'язані з потребою сучасного переосмислення сутності, змісту та особливостей здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України.

З урахуванням сучасних підходів, наявних у юридичній науці, здобувачка формулює основні параметри проблеми, яка вирішується у дисертаційній праці, та концептуальні засади її розв'язання, а також спрямовує одержані результати на розробку питань, які пов'язані із інформаційно-аналітичним забезпеченням діяльності органів Національної поліції України.

Здобувачкою з врахування цілої низки змін в системі інформаційно-

аналітичного забезпечення діяльності органів поліції та ситуації, яка склалась в державі щодо збереження територіальної цілісності, доводиться потреба в перегляді використання передових технологій для інформаційного забезпечення поліції. Дисертанткою визначено розуміння терміну «інформаційно-аналітичне забезпечення», який вона розкрила як комплекс заходів, процес або спеціально організована діяльність суб'єктів, що є допоміжним інструментом для належного прийняття управлінського рішення в конкретній галузі.

Доцільно підтримати позицію дисертантки щодо значення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України, а також те, що особливості такого забезпечення найбільш чітко окреслюються через реалізацію його принципів.

Нею також вдало обґрунтовано висновок що інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів поліції не існує ізольовано від механізмів горизонтальної та вертикальної комунікації (співпраці) і координації, адже кожна ланка цієї системи (підготовки інформаційно-аналітичного продукту різнорідного характеру) виконує свою чітко визначену задачу. Авторкою констатовано, що забезпечення її здійснення умовно може бути розподілено на два рівні: 1) внутрішній, що репрезентує «обслуговування», яке здійснюється власними силами поліції; 2) зовнішній, тобто обов'язок ієрархічно вищих суб'єктів створити умови для його належного здійснення. В контексті останнього ми погоджуємося із тим, що уповноважені на цю діяльність суб'єкти поліції мають бути належно забезпечені необхідними ресурсами, інфраструктурою, технологіями, та правовою базою (у тому числі з точки зору наявності механізмів координації, взаємодії та співпраці між різними зацікавленими сторонами) для ефективного виконання своїх функціональних обов'язків.

Особлива увага приділена визначенню категорії «правові засади» в контексті здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України, під якими запропоновано розуміти явище правової дійсності, що об'єктивує параметри, за якими відбувається адміністративно-правове регулювання процедур її реалізації. Визначається,

що адміністративно-правове регулювання забезпечує цілісність та ефективність правового впливу на процес реалізації інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції центральним та регіональним рівнями; є гарантією того, що сформовані нормативи є практично дієвими та законними, відповідають сьогочасним процесам розвитку цієї сфери.

Також здобувачкою зроблена спроба представити адміністративно-правові засади організації діяльності чергових частин, ситуаційних центрів/відділів, підрозділів «102» органів поліції через їхній подвійний сутнісно-концепційний зміст, – з одного боку, їхня система репрезентує наявність централізованої моделі управління, яка передбачає координованість дій оперативного характеру, їхню процедуралізацію та стандартизованість; з іншого боку – присутньою є гнучкість, адаптивність та відносна автономія щодо прийняття ними окремих рішень, що продиктовані необхідністю врахування специфіки обставин та унікальності кожного виклику для мінімізування можливості виникнення інформаційних розривів. Авторкою узагальнено, що загалом їхня система є сформованою, практично реалізованою та достатньою, проте досі досить багато питань залишаються відкритими, особливо у контексті забезпечення балансу між суспільним та приватним інтересом, а також інтеграцією нових технологій до процедур оперативного управління.

Зроблено висновок, що екстрена допомога поліції – це система заходів, спрямованих на негайне реагування на повідомлення про кримінальні правопорушення, адміністративні правопорушення та події, що несуть загрозу для осіб, які звернулись до правоохоронного органу. Вона ґрунтується на наступних п'яти ключових принципах: 1) негайність; 2) доступність; 3) безкоштовність; 4) професіоналізм; 5) централізованість.

Особливу увагу дисертанткою звернено на проблему необхідності впровадження практики проведення регулярних тренінгів щодо реагування у кризових ситуаціях та емоційного вигорання операторів «102». Адже постійне напруження від спілкування з людьми, вислуховування їхніх історій та співпереживання їхньому горю може стати наслідком емоційного

вигорання операторів. Зазначені тренінги допоможуть: зрозуміти себе, розпізнати емоції, які виникають під час роботи, виявити причини емоційного вигорання, визначити власні потреби та ресурси, опанувати нові методики. Ми погоджуємося із позицією авторки, що завдяки тренінгам оператори зможуть краще розуміти себе та свої емоції, опанують методики самопідтримки, навчаться ділитися своїми емоціями та звертатися за допомогою. Це допоможе їм зберігати емоційну стійкість, покращити якість роботи, зберегти своє психічне та фізичне здоров'я, а як результат, – суспільство отримуватиме необхідну допомогу в найкоротший час без шкоди для ментального здоров'я працівників правоохоронних органів.

Варто констатувати, що положення наукової новизни можуть бути використані для проведення наукових досліджень, удосконалення законодавства, що регламентують питання організаційної складової інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України.

Повнота викладення основних результатів дисертації в наукових фахових виданнях. Основні результати дослідження викладено в семи наукових статтях, опублікованих у наукових фахових юридичних виданнях України та у наукових виданнях інших держав, трьох тезах доповідей і повідомлень на конференціях.

Дисертаційне дослідження виконане авторкою самостійно, сформульовані в ньому положення, висновки та пропозиції обґрунтовані на основі особистих досліджень та практичної діяльності авторки. На використані для аргументації власних положень і висновків напрацювання інших вчених обов'язково робилися посилання. Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації.

Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до вимог МОН України. Встановлюючи значущість для науки і практики результатів дослідження, проведеного Я. Л. Ковальчук, варто вказати, що воно вирішує наукову задачу, пов'язану із розробкою адміністративно-правових засад інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України. Наведені в роботі пропозиції можуть слугувати для

удосконалення законодавства України, особливо тієї його частини, яка стосується інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України та дозволять покращити практичну діяльність органів і підрозділів Національної поліції.

Дискусійні положення дисертаційного дослідження. Безумовно позитивно оцінюючи дисертацію Ковальчук Яни Леонідівни, необхідно зупинитися на ряді її дискусійних положень.

1. У підрозділі 1.3 «Завдання та функції підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування органів Національної поліції України» авторкою висвітлено особливості функціональної складової адміністративно-правового статусу підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування органів Національної поліції України, що створені на центральному (Департамент організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України) та регіональному (управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування головних управлінь Національної поліції України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві) рівнях. Однак, здобувачка не достатньо приділила увагу статусу інших підрозділів Національної поліції, які також виконують завдання інформаційно-аналітичне забезпечення її діяльності, тому під час публічного захисту хотілось би почути пояснення з цього приводу.

2. У підрозділі 1.4 авторка зазначає, що «адміністративно-правове регулювання забезпечує цілісність та ефективність правового впливу», але не розкриває, що саме мається на увазі під «цілісністю» та «ефективністю» у контексті адміністративно-правового регулювання. Це потребує конкретизації.

3. Досліджуючи зарубіжний досвід (підрозділ 3.1) авторці варто було б більше приділити уваги питанням інтеграції вітчизняної інформаційно-аналітичної системи поліції у міжнародні інформаційні системи.

4. Пропозиції і рекомендації дисертантки були б більш презентабельними, а висновки – переконливішими, якби вона авторські ініціативи щодо удосконалення адміністративного законодавства, що

регулює особливості інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України виклала як додаток до дисертаційної роботи у вигляді проекту нормативно-правового акту.

Зазначене не впливає на позитивну оцінку виконаної роботи, підкреслює її новаторський характер та складність предмету наукового дослідження.

Загальний висновок – дисертація Ковальчук Яни Леонідівни «Адміністративно-правові засади інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України» є завершеною самостійною працею, в якій отримано ряд нових науково обґрунтованих теоретичних результатів, що в сукупності вирішують важливе наукове завдання щодо визначення сутності та особливостей адміністративно-правових засад інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Національної поліції України та має значення для розвитку науки адміністративного права. Вона відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про порядок присудження наукових ступенів» від 24 липня 2013 року № 567 щодо кандидатських дисертацій, а її авторка – Ковальчук Яна Леонідівна – заслуговує на присудження їй наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент -

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри права та
правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка

Олена СОКУРЕНКО

Підпис Сокурєнко О.А. засвідчую
проректор з наукової роботи
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка

Лілія КЛОЧЕК